

Germanisztikai és Fordítástudományi Intézet múltja és jelene

1. A kezdetek: 1991-1996

A Germanisztikai és Fordítástudományi Intézet (a továbbiakban: Intézet) kezdete 1991-re vezethető vissza. Ebben az évben alakult jogelődjé, a Német nyelv és Irodalom Tanszék. A tanszék létrejötte szervesen illeszkedett az egyetem fejlődési koncepciójába, hogy az újonnan alakult Tanárképző Karon nyelvi szakokat indítson, és így modern nyelvszakos tanárokat képezzen. A tanszéket 1992-ig ideiglenesen az egyetem E épületében helyezték el, majd az 1992/93-as tanévtől a Füredi u. 2. sz. alatti villába költözött. A tanszék megbízott vezetője 1991 és 1993 között Gáborján Lászlóné egyetemi adjunktus volt. 1991-ben a hároméves nyelvtanári képzésen 39 levelezős másoddiplomás kezdte meg tanulmányait, majd 1992-ben a levelezős másoddiplomás és a hároméves nyelvtanárképzés mellett megkezdődött az ötéves kétszakos német nyelv és irodalom szakos egyetemi diplomát adó tanárképzés is. Az első évben két főállású és négy óraadó tanár látta el a tanszék oktatási feladatait. A következő években folyamatosan növekedett az oktatói és hallgatói létszám. 1993 és 1996 között Prof. Dr. Mádl Antal egyetemi tanár látta el a tanszékvezetői teendőket. Ezekben a kezdeti években a tanszékvezetők nem veszprémiek voltak, ezért a tanszékvezetés adminisztrációját helyi oktatók is segítették. 1993-ban 20 fő részvételével a tanszék vezető tanári tanfolyamot szervezett, hogy a tanárképzésben részt vevő nappali szakos hallgatók gyakorló tanítását segíthessék. Ez idő alatt érkezett a tanszékre Wolfgang Bachofer egyetemi tanár a Hamburgi Egyetemről, aki vendégprofesszorként hosszabb ideig segítette az oktató- és kutatómunkát. 1996-ban az egyetem tiszteletbeli doktorává avatta. A tanszék kutatási tevékenysége a germanisztika szinte teljes spektrumát felölelte. Mádl Antal tudományos orientációjának megfelelően főként irodalomtudományi témák kerültek előtérbe. 1995-ben jelentős esemény volt a „*Schriftsteller zwischen zwei Sprachen und Kulturen*” címmel megrendezett nemzetközi Lenau-konferencia. Ebben az első időszakban a tanszék új jegyzetsorozatot indított a „*Schriftenreihe des Lehrstuhls für deutsche Sprache und Literatur*” címmel.

2. Stabilizáció és fejlődés: 1996-2004

1996-ban Prof. Dr. Földes Csaba főiskolai, 1997-től egyetemi tanár került kinevezett tanszékvezetőként a tanszék élére. Az egyetemi germanisztikai képzéshez meg kellett teremteni a szükséges infrastruktúrát is, így pl. a megfelelő könyvtári állományt. A tanszéknek ki kellett alakítani fő oktatási és kutatási profiljait, és az ennek megfelelő személyzeti fejlesztést is végre kellett hajtani. Több kiemelkedően kvalifikált, egyetemi háttérrel és tudományos fokozattal rendelkező munkatárs került a tanszékre, felerősödött a fokozatszerzésre és a tudományos teljesítményre irányuló törekvés: a legtöbben intenzíven bekapcsolódtak a PhD-képzésbe, ill. az egyetemi doktori cím PhD-fokozattá történő átminősítési eljárásba. Élénkült a publikációs tevékenység is, kül- és belföldi fórumokon számos monográfia, ill. tudományos közlemény jelent meg. Mellékfoglalkozásban vagy óraadói megbízásban több tudományosan minősített germanistát is foglalkoztatott a tanszék. Az oktatói kar további erősítése céljából számos külföldi vendégprofesszort sikerült megnyerni hosszabb-rövidebb veszprémi tartózkodásra.

1996 után Földes Csaba professzor tudományos érdeklődésének köszönhetően a nyelvészeti kutatások jelentősen megerősödtek. Kiemelkedő tudományos eredmények jöttek létre 1999-ig az alábbi területeken: kontrasztív nyelvészet, kontaktusnyelvészet, két- és többnyelvűség-kutatás, frazeológia, lexikográfia, fonetika, interkulturális szövegnyelvészet, korai újfelnémet, magyarországi német nyelvjárások. 1997 decemberében megrendezésre került az I. Frazeológiai Fórum elnevezésű tudományos konferencia, amely a szólás- és közmondáskutatók rendszeres szakmai tanácskozását kívánta elindítani. A tanszéken ekkor már számos egyéb nyelvtudományi, irodalomtudományi és szakdidaktikai témán is dolgoztak, amelyek egy része PhD-tanulmányok, más részük posztdoktori témák anyagát alkotta. Külön kiemelandő, hogy a német-magyar és magyar-német nagyszótárak Földes Csaba főszerkesztésével és több tanszéki munkatárs, így pl. Dr. Valaczkay László egyetemi docens részvételével készültek.

A tudományos tevékenység egyik súlypontjaként a német nemzetiségi képzés és kutatás egyre nagyobb szerepet kezdett betölteni. Ezen belül több kutatási irányt is meg lehet említeni, mint pl. a magyarországi németek nyelvészeti, irodalom- és művelődéstudományi, valamint kétnyelvű és interkulturális nevelési vonatkozásokat. A tanszék széleskörű hazai és nemzetközi kapcsolatrendszerrel épített ki. Ez köszönhető volt részben a mellékfoglalkozású oktatóknak, részben a tanszékvezetőnek, aki maga is közreműködött más egyetemek doktori és habilitációs eljárásaiban. 1997-ben a tanszék a bécsi Edition Praesens kiadónál „*Studia Germanica Universitatis Vesprimiensis*” címmel nemzetközi tudományos folyóiratot indított. Ebben az időben a tanszék az alábbi szakokat és szakirányokat gondozta: német nyelv és irodalom szakos bölcsész és tanár szak, német nyelvtanári szak, német nemzetiségi specializáció, német nyelv és irodalom szakos második diplomás levelező képzés, német nyelv és irodalom szakos kiegészítő egyetemi alapképzés levelező tagozaton. A kreditrendszer bevezetése lehetővé tette, hogy a hallgatók a folyamatosan megújuló kínálatból érdeklődésük függvényében szabadon választhatták ki a látogatni kívánt tanegységeket. A hallgató megismerkedtek a germanisztika alapvető részterületeivel: a szinkrón és a diakrón nyelvtudomány főbb fejezeteivel, a német nyelvű irodalommal, a német nyelvű országok és a magyarországi német kisebbség kultúrájával, a német nyelvi és az általános nyelvpedagógia kérdéseivel. A germanisztikai képzés keretében lehetőség volt a norvég, a svéd, a holland és a jiddis nyelv tanulmányozására is. Meghatározott számú német nemzetiségi, ill. kisebbségtudományi előadás és szeminárium elvégzése után az egyetemi oklevél mellett a kisebbségi szakirányú képzést igazoló diplomabetétlapot is meg lehetett szerezni. Ennek birtokában a nemzetiségi iskolákban tanító tanárok a német nyelvi képzés mellett a nemzetiségi tudat formálásában is eredményesen működhetek közre. E képzés révén a képzés során kellő figyelmet fordítottak a hazai németiség kultúrájának (etnográfia, dialektológia, irodalomtörténet, településtörténet) kutatására, megismerésére és megismertetésére. Az egyetem földrajzi elhelyezkedése miatt a közép- és észak-dunántúli régió német nemzetiségi települései joggal várhatták el a tanszéktől e feladat felvállalását és teljesítését.

A nemzetközi kapcsolatok erősödtek a Bécsi Egyetem, a Grazi Egyetem és az Opoli Egyetem Germanisztikai Intézetével, továbbá a mannheimi Német Nyelvtudományi Intézettel. Az osztrák intézményekkel való közös kutatásokat az Osztrák-Magyar Akció-Alapítvány

anyagilag is támogatta. Erősödött a törekvés arra, hogy a hallgatók egyre nagyobb számban nyerjenek el külföldi ösztöndíjas tanulmányutakat mindenekelőtt német nyelvterületen.

A tanszék több munkatársa tag, ill. tisztségviselő hazai szakmai szervezetekben, pl. a VEAB Nyelv- és Irodalomtudományi Szakbizottságában, a Magyar Germanisták Társaságában, a Német Nyelvtanárok Magyarországi Egyesületében, valamint a Magyar Alkalmazott Nyelvészeti és Nyelvtanárok Egyesületében.

Mindezek a tudatos szakmai fejlesztések lehetővé tették, hogy a tanszék rövid idő alatt színvonalas oktatási és kutatói munkát végezzen. A tanszék oktatói állománya 1998-ra elérte a közel 30 főt. A fő kutatási és oktatási profil kikristályosodott, miközben a tanszék szervesen beépült a hazai és nemzetközi germanisztikai vérkeringésbe. A tanszék új jegyzetsorozatot alapított „*Veröffentlichungen des Lehrstuhls für deutsche Sprache und Literatur*” címmel. 1998-ban elindult a „*Veszprémer deutsche Begegnungen*” c. rendezvénysorozat, amely keretében kutatók és oktatók referáltak kutatásaik eredményeiről. Ezek a kollokviumok teret biztosítottak nem csak tudományos-germanisztikai rendezvényeknek, hanem kulturális aktivitásoknak is. 2002-ben „Kontakte” címmel a Magyar Germanisták Társasága társszervezővel egy rendezvény került megrendezésre. A konferencia, amelyen a magyarországi germanisztika szinte valamennyi prominens személyisége részt vett, jó alkalmat kínált a tanszék tudományos profiljának a szakma számára történő megjelenítésére. Ugyancsak 2002-ben a nyitrai Konstantin Egyetemen és a Passaui Egyetemen közösen „Kontaktsprache Deutsch” címmel került megrendezésre egy nemzetközi germanisztikai konferencia Nyitrán. Az elhangzott előadásokból tanulmánykötet is készült.

A 2002-2003-as tanévben a tanszéken végbemenő szervezeti átalakulás eredményeképpen létrejött a **Germanisztikai Intézet**. A következő szervezeti egységek tartoztak hozzá: Német Nyelvstudományi Intézeti Tanszék, Német Irodalomtudományi Intézeti Tanszék és a Német Szakdidaktikai és Nyelvoktatási Intézeti Tanszék. Az Intézet ebben az évben több kötet létrejöttében is közreműködött: a VEAB-bal közösen kiadott „*MMI Annuum tempus linguarum Europae. Scripta philologica Pannoniensis*”, a bécsi kiadású „*Auslandsgermanistische Beiträge im Europäischen Jahr der Sprachen*”, ill. a 2001-ben megtartott „Kontaktsprache” c. nemzetközi konferencia anyagát feldolgozó két kötetben. 2002-ben „*Kreuzwege der Literatur*” címmel a magyarországi ifjú germanista irodalmárok találkozójának adott otthont az Intézet, amelyen a fiatal irodalmárok szinte valamennyi magyarországi egyetemről érkeztek. A konferencia jó alkalmat nyújtott az utánpótlás-generáció összefogására is. 2003-ban a magyarországi nyelvész doktoranduszok találkozóját szervezte meg az Intézet. A „*Veszprémer Deutsche Begegnungen*” rendezvénysorozat keretében csak a 2002-2003-as tanévben 9 neves előadó tartott előadást. A germanisztikai szaktudományos területek oktatása mellett az Intézet – igény esetén – a német- és a magyar nyelvvel, ill. a kommunikációval kapcsolatos gyakorlati tanácsadással és /vagy szakmai-tudományos szolgáltatással (szakvélemények, szövegek optimalizálása vagy lektorálása, kiadványok nyelvi véleményezése, gondozása) is rendelkezésre állt.

1999-2003 között a Germanisztikai Intézet a többi idegen nyelvi tanszékkal együtt működtette a Nyelvpedagógiai Doktori Iskolát, 2003-2012 között pedig az akkreditált Bölcsészettudományi Multidiszciplináris Doktori Iskola székhelye a Germanisztikai Intézet

volt Prof. Dr. Földes Csaba vezetésével. 2000-2004 között az Intézet partnerintézeti kapcsolatot alakított ki a Martin-Luther-Egyetemmel (Halle-Wittenberg) és közös kutatási projektet folytatott „*Methodenprobleme im interkulturellen Kontext*” címmel. A projekt a hallgatói mobilitást is elősegítette. 2004-ben az Intézet részt vett az „*ERIC – European Resources for Intercultural Communication*” EU-projektben. A „*Veszprémer Deutsche Begegnungen*” keretében rendszeressé váltak a vendégelőadások, kapcsolatok épültek Würzburg, Regensburg, Drezda egyetemeinek elismert germanistáival, az intézeti partnerprojekt keretében folytatódtak az oktatói mobilitások Halle és Veszprém között. 2005-ben Graz és Antwerpen egyetemeiről érkező professzorok tartottak tudományos előadásokat. Kiemelkedő esemény volt Yoko Tawada író nő felolvasó estje 2005 májusában, ez év augusztusában pedig az Intézet a drezdai nyári egyetem társszervezője volt, együttműködve a Közép-Európai Germanisták Szövetségével (MGV). A hallgatók az év folyamán tanulmányi kiránduláson vettek részt Bécsben, ahol a legfontosabb nevezetességekkel ismerkedtek meg.

3. A Bologna-folyamat előtt és után: 2004–2014

3.1 Új szakok

A felsőoktatás átalakítási folyamatainak lépéseiben 2004-től a Germanisztikai Intézet is aktívan részt vett. A Bölcsész Konzorcium keretében az új alap- és mesterszakok képzési követelményeinek egyeztetési munkáiba rendszeresen bekapcsolódtak az intézetigazgató mellett a vezető oktatók is. A Bologna-folyamat jegyében prognosztizálásra került a regionális igény a foglalkoztatási igénnyel együtt. Megállapításra került, hogy Veszprém környékén a német nyelv igen erős pozícióval rendelkezik. Ennek több oka is van: a Balaton közelsége és az ezzel járó német nyelvű turizmus erősíti a német nyelv iránti érdeklődést, a Bakony, mint a német nemzetiségi régió, szintén hagyományokkal rendelkezik, továbbá Ausztria viszonylagos közelsége is a német nyelv jelentőségét húzza alá. A nyelvtanári elhelyezkedési lehetőségek mellett a német bölcsész szak is piacképes, hiszen a régióban számos német és osztrák cég, német nemzetiségi szervezet stb. működik. A germanisztika szakos hallgatók elhelyezkedése emiatt viszonylag könnyűnek mondható.

2006-ban elindult a germanisztika alapszakos képzés, amelynek képzési követelményei országosan is számos korszerűsítésen estek át. A képzési szerkezet a következőképpen alakult: Az új típusú, EU-kompatibilis képzési forma hat féléves, a megszerzendő kreditpontok száma 180. A hallgatók az első szakaszban az általános műveltséget kiszélesítő, magyar nyelven hallgatott tárgyak mellett magas óraszámú német nyelv- és stílusgyakorlaton vettek részt, továbbá német nyelvészet és irodalom, valamint kultúra és média szakterületen látogattak előadásokat és szemináriumokat. A második szakaszban – az érdeklődési területnek megfelelően – választhatók voltak nyelvészeti vagy irodalmi orientáltságú tanegységek. Az utolsó szakasz lehetőséget biztosított a specializálódásra, így az alábbi területek közül lehetett választani: interkulturális germanisztika, nemzetközi kommunikáció vagy egészen új irányban haladva választható más szakok kínálatának egy része, ami lehetővé tette az adott szakon a mesterszak elvégzését is, így felvehetők voltak pl. a következő szakok: anglisztika (angol nyelv és irodalom), magyar (nyelvmentor és színháztörténet szakirány), romanisztika (francia nyelv

és irodalom), nemzetközi tanulmányok (európai tanulmányok/regionális tanulmányok/kulturális diplomácia szakirány), társadalmi tanulmányok, politológia, pedagógia, szabad bölcsészet (etika és filozófia szakirány). Az utolsó szakaszban dönthetett a hallgató arról is, hogy némettanár akar-e lenni. Erre akkor nyílt mód, ha a hallgató a germanisztika mesterszak mellett 10 kreditpont értékben pedagógiai tárgyakat is felvett, majd tanári mesterszakra szerezte meg a diplomáját. Az alapszak specializációja jelenleg is az interkulturális germanisztika: nemzetközi kommunikáció. Ez azért is releváns, mert a szak előzményeként súlypontosított kutatási profilunkat az oktatásba is be tudjuk vonni, továbbá tudományos műhelyé is formálódik az itt folyó oktatási és tudományos munka. Az interkulturális germanisztika központi szerepét kisebbség-specifikus volta is indokolta, ennél fogva releváns konceptuális, módszertani és empirikus háttérrel biztosít a német nemzetiségi képzéshez is. A szak elvégzése önmagában is piaci igényeket elégít ki: nagyon sok hallgató helyezkedik el multinacionális nagyvállalatoknál, idegenforgalomban, ahol magas szintű nyelvi és kommunikációs ismereteiket sikeresen tudják használni.

A kommunikációs fórumok segítségével kialakítottuk pályakövető rendszerünket, ahol rendszeresen visszajelzéseket kapunk egykori hallgatóinktól. 2008-ban lezajlott intézményi akkreditáció során a MAB az Intézetről a következő véleményt fogalmazta meg: a Kar húzóerőjévé vált Germanisztikai Intézet „távolról sem hasonlít az 1998-as Német Nyelv és Irodalom Tanszékre: új programok működnek benne, csaknem kicserélt oktatói gárdával, doktori iskolát koordinál, tanári mesterszakot kapott – az elsők között –, eséllyel aspirál német diszciplináris mesterre, nemzetközi folyóiratot jelentet meg, az interkulturális germanisztika/nyelvészet tudományos műhelyévé vált, kiterjedt nemzetközi kapcsolati/pályázati rendszerrel”. Akkoriban 11 főállású minősített oktató dolgozott az Intézetben, valamennyi munkatárs germanista volt. 2008-ban így elindult a némettanár mesterszak, ahol az alapszakra teljesített 180 kredithez még 120 kredit teljesítése vált szükségessé. A szakmai törzsanyag mind a nyelvtudomány, mind az irodalom- és kultúratudomány területén olyan tárgyakat tartalmaz, amelyek megfelelő általános (elméleti és módszertani) alapokat biztosítanak a nyelvészeti stúdiumok területein. A differenciált szakmai ismeretek felkészítenek a tudományos munkára és az interkulturális germanisztika jellegének következtében lehetőséget kínálnak a nyelv, az irodalom és a kultúra összefüggésrendszerének felismerésére és e területek interdiszciplináris tanulmányozására. A szakmai törzsanyag, ill. a differenciált szakmai ismeretek kurzusai úgy épülnek fel, hogy tematikájukban és megközelítési módjukban fejlesztik a hallgatók kutatási módszertudatosságát, s így elősegítik az önálló kutatómunkára és a doktori képzésre való felkészülést. A kiemelkedő felkészültségű és tehetséges hallgatók számára az Intézet demonstrátori pályázatokat ír ki. Bevonja a hallgatókat konferenciák szervezésébe és publikációs lehetőséget kínál nekik a kari, valamint a regionális kiadványokban. A tehetséges hallgatók minden évben részt vehettek nyári egyetemeken, pl. a Közép-Európai Germanisták Társaságának drezdai nyári egyetemén. A Német Akadémiai Csereszolgálattal (DAAD) való többéves együttműködés eredményeképpen DAAD-lektorunk rendszeres felkészítést tartott a tehetséges és érdeklődő hallgatóknak eredményes pályázat benyújtásához. A tudományos utánpótlást azok a volt hallgatóink biztosították, akik Doktori Iskolánkban PhD-tanulmányokat folytattak.

2009-ben elindult a Német nyelv, irodalom és kultúra bölcsész mester szak, interkulturális germanisztika szakiránnyal. Ez a program a germanisztikai nyelv- és irodalomtudomány olyan komplex szemléletére törekszik, amelynek integráló elve az interkulturalitás, azaz a kultúrák kölcsönös átfedése, érintkezése és kapcsolata. Az interkulturalitás szemléletmódja megjelenik a germanisztika valamennyi részterületén, így az MA-képzés olyan kompetenciák kialakítására törekszik, amely mind a nyelvtudomány, mind az irodalomtudomány iránt érdeklődők számára hasznos és vonzó.

A nappali képzéseink mellett egyre jelentősebbek lettek a levelező képzések minden szakon. Az Intézet kidolgozta továbbá két szakirányú továbbképzési szak programját, amely elfogadásra is került. A Német-magyar-osztrák kulturális kapcsolatok és a Német kisebbségi nyelv, irodalom és kultúra szakirányú továbbképzési szak tovább bővítették az Intézetben gondozott szakok listáját.

3.2 Projektek

2002-2008 között az Intézet Prof. Dr. Földes Csaba és Prof. Dr. Lothar Cerny (Köln) vezetésével gondozta az ERIC-projektet (*European Resources for Intercultural Communication*), amelyben még további 62 partner vett részt 2008-ban az „*Interkulturalität diesseits und jenseits von Sprachgrenzen – als Problem für die Germanistik*” nevű projekt keretében a Nemzetközi Visegrádi Alap támogatásával három tudományos konferencia került megrendezésre a Germanisztikai Intézetben. Az egyik Révkomáromban, a Selye János Egyetemen „*Interkulturalität in der Sprachgermanistik: Themen, Methoden und Probleme*” címmel, a második az Opolei Egyetemen „*Interkulturalität in der Erforschung deutscher Minderheiten in Ostmitteleuropa*”, a harmadik pedig Veszprémben „*Minderheitensprachen unter soziolinguistischen Gesichtspunkten*” címmel.

Ugyancsak 2008-ban Prof. Dr. Földes Csaba vezetésével megalakult az Interkulturális Nyelvészeti/Germanisztikai Kompetenciaközpont. A tudásközpont (Kompetenciaközpont) 2013-tól a veszprémi Pannon Egyetem Germanisztikai és Fordítástudományi Intézetének és az Erfurti Egyetem Német Nyelvtudományi Tanszékének együttműködésében folytatta munkáját. A Kompetenciaközpont sokoldalú tevékenységének egyik legfontosabb alappillére az „*Interkulturális Germanisztikai Nemzetközi Kutatási- és Tudományosutánpótlás-hálózat*” (*Internationales Forschungs- und Nachwuchsnetzwerk für Interkulturelle Germanistik* [IFNIG]) alkotta. Ehhez kapcsolódóan tematikus publikáció-sorozat indult *Beiträge zur Interkulturellen Germanistik* (BIG) címmel, amely évente jelent meg.

Eközben az Intézet Erasmus-kapcsolati rendszere is folyamatosan szélesedett. A következő intézményekkel létesítettünk Erasmus-kapcsolatot: Antwerpeni Egyetem, Bayreuthi Egyetem, Technische Universität Chemnitz, Komáromi Selye János Egyetem, Rigai Egyetem, Otto-von-Guericke-Universität Magdeburg, Regensburgi Egyetem, Partiumi Egyetem Nagyvárad, Maribori Egyetem.

A germanisztikai tudományos tevékenység veszprémi felerősödését számos nemzetközi konferencia megrendezése is mutatta a jelzett időszakban:

2006: „*Phraseologie disziplinär und interdisziplinär*”, az EUROPHRAS (Europäische Gesellschaft für Phraseologie) társrendezésében;

- 2010: „Das Verhältnis von Theorie, Empirie und Methode in der interkulturellen Linguistik” (az IFNIG I. konferenciája);
- 2010: „Die Sprache und ihre Wissenschaft zwischen Tradition und Innovation/Language and its Study between Tradition and Innovation” (a Linguistisches Kolloquium 45.);
- 2011: „Interkulturalität in der ungarischen Germanistik” (a Magyar Germanisták Társasága éves konferenciája és közgyűlése);
- 2012: „Interkulturalität aus der Sicht von Semantik und Pragmatik” (az IFNIG II. konferenciája).

A nyelvészeti tudományos kutatások mellett felerősödtek az irodalomtudományi kutatások is. Ezt jelzi a két nemzetközi tudományos konferencia az adott időszakban:

- 2006: „Hermann Brochs literarische Freundschaften” (társszervező: Internationaler Arbeitskreis Broch),
- 2011: „Erzählen und Erzähltheorie zwischen den Kulturen.” (a Technische Universität Dortmund Német Nyelv és Irodalom Intézetének társrendezésében).

Ezen konferenciák anyagából megjelent kötetek is gazdagítják az Intézet tudományos tevékenységét. A korábbi *Studia* folyóirat átalakult, az újonnan létrejött *Zeitschrift für mittel-europäische Germanistik* (ZMG) a tübingeni Gunter Narr Kiadó gondozásában jelenik meg. Ennél a kiadónál jelent meg néhány olyan kötet is, melynek szerzői vagy szerkesztői a munkatársaink közül kerültek ki.

Az oktatási és tudományos tevékenység mellett az Intézet egyéb aktivitásokba is kezdett. Ilyen volt 2010-ben az oktatóink részvétele a Fialat Kutatók Színrelépése (FIKUSz) nevű tréningben (egy kari projekt keretében). Továbbá fontos célként fogalmazódott meg olyan fórum kialakítása a régió némettanárainak, amely tapasztalatcserére, germanisztikai témák megbeszélésére és közvetítésére alkalmas. Ennek érdekében 2011-től életre hívtuk a „Némettanárok Szakmai Napja” elnevezésű rendezvénysorozatot, amely azóta több alkalommal is megrendezésre került.

A középiskolai utánpótlás biztosítása érdekében 2011-től megalapítottuk a Halász Előd Alapítvány támogatásával a Germanisztikai Tehetséggondozó Programunkat, amelyben három versenyt is hirdetünk évente középiskolásoknak. Az egyik esszéíró verseny, a másik német országismereti témában prezentációs verseny és a harmadik fiatal fordítók versenye. A nyertes középiskolásokat és tanáraikat májusban meghívjuk a Németül Tanulók Napja c. rendezvényünkre, ahol a legjobb résztvevők bemutatathatják pályamunkáikat és átvehetik a díjakat.

2011-2013 között az Intézet támogatásával jelent meg a *Veszprémer Uniblätter* diáklap.

4. GFI (2013-2019)

Az Intézet életében 2013-ban szervezeti változás és vezetőváltás történt. 2013. december 1-én fuzionál a Germanisztikai Intézet a Fordítástudományi Intézettel és létrejön a Germanisztikai és Fordítástudományi Intézet (GFI), amelynek megbízott vezetője Prof. Dr. Földes Csaba Erfurti Egyetemre történt egyetemi tanári kinevezését követően Dr. Rácz Gabriella egyetemi

docens lett. 2015. január 1-től az Intézet megbízott vezetője Prof. Dr. Kocziszký Éva, aki 2014-2017 között oktatott a karon.

2014. május 8-10. között az Intézet újból nemzetközi Hermann Broch-konferenciának adott otthont, „*Hermann Broch und die Krise(n). Kunst, Ästhetik und Philosophie der Krise von Broch bis zur Gegenwart*” címmel.

2014. szeptember 25-27. között nemzetközi kisebbségtudományi konferencia került megrendezésre az Intézet szervezésében „*Sprachliche, kulturelle und gesellschaftliche Umbrüche als Folge von Migrationsprozessen*” címmel.

Kocziszký Éva 2014. október 2-4. között a Humboldt-Kollégium keretében Budapesten szervezett nemzetközi Hölderlin-konferenciát „*Wozu Dichter? Hundert Jahre Poetologien in dürftiger Zeit*” címmel, amelyen az Intézet több munkatársa is részt vett.

2014-től tovább bővültek az Intézet Erasmus-kapcsolatai is: Università degli studi di Bergamo, Università Aldo Moro Bari és Universität Leipzig lettek az új partnerek.

Ekkoriban alakult meg a Peter Szondi Nemzetközi Irodalomtudományi és Komparatiztikai Műhely is. A műhely Peter Szondi munkásságához kapcsolódva a Pannon Egyetemen folyó magyarországi irodalomtudományi kutatásokat kívánta nemzetközi kontextusba helyezni. A műhelyavató konferenciára 2015. március 27-én került sor Veszprémben „*Über philologische Erkenntnis. In Memoriam Peter Szondi*” címmel. A konferencia alkalmából az Intézet munkatársai közreműködésével megjelent Peter Szondi-kötet a magyar származású híres germanista eddig magyarra még le nem fordított írásait tette közé a Vár Ucca Műhely kötetsorozat 47. számában.

Kocziszký Éva távozása után 2016. október 1-től megbízott, majd 2017. május 1-től kinevezett intézetigazgatóként Dr. Tóth József vezeti az Intézetet, ahová ekkoriban újabb kollégák is érkeztek: Daróczi Ildikó 2016-2019, Dr. Nemes Krisztina és Szalkay Attila 2019-2021 között volt munkatársunk, míg Káli Péter PhD ösztöndíjas tanársegéd 2019 szeptembertől dolgozik az Intézetben.

2017-ben megalakult az Intézet Interkulturális Műhelye, mely magába foglal fordítástudományi kutatásokat, előadásokat is. A VEAB és TDK műhelyekkel együttműködve a következő vendégelőadók tartottak előadásokat, illetve vezettek műhelybeszélgetéseket a hallgatóknak és oktatóknak ebben az időszakban:

2017-ben Dr. Sata Lehel (Pécs), Dr. Péteri Attila (Budapest ELTE), Dr. Tanja Mortelmans (Antwerpen), Dr. Koloman Brenner (Budapest ELTE), 2018-ban Prof. Dr. Szendi Zoltán (Pécs), Dr. Udvarhelyi Miklós (Osztrák Köztársaság tiszteletbeli konzulja), Dr. Ritz Szilvia (Szeged), Dr. Sascha Michel (Németország), 2019-ben pedig Dr. Horváth Andrea (Debrecen), Dr. Renata Cornejo (Ústi nad Labem), Dr. Rada Roberta (Budapest ELTE) voltak előadó vendégeink.

Az Intézet nemzetközi konferenciasorozatot indított 2018-ban. A következő konferenciák kerültek megrendezésre:

2018. október 4-6 között „*Ereignis in Sprache, Literatur und Kultur*”

2018. november 12-13: „*Határtalan tudomány*” című, a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából megrendezett konferencia germanisztikai szekciójában az Intézet oktatói is szerepeltek.

2019. október 15-16 között az Intézet megszervezte a „Fordítás és kulturális emlékezet” című nemzetközi konferenciát.

Az Intézet minőségcéljainak megfelelően az oktatók konferencia-részvételeinek száma évi 20-25, illetve hasonló a tudományos publikációk száma is. 2016-ban két oktatónk is habilitált: Dr. Tóth József és Dr. V. Szabó László (utóbbi 2014-2015-ben Humboldt-ösztöndíjat nyert el).

Az oktatás területén folytatódik a TDK tevékenység is. Több hallgatónk szerepelt OTDK rendezvényen. Hallgatónk folyamatosan részt vesznek az Intézet életében, fórumokon folyik a párbeszéd az oktatókkal, konferenciáinkon szívesen segítenek a szervezésben. Az Osztrák Kulturális Fórummal együttműködve filmvetítéseket szervezünk. 2018-ban a „Die Migrantigen”, 2019-ben a „Licht” és a „Die beste aller Welten” c. új osztrák filmeket vetítettük német nyelven. Az Intézet továbbá országismereti kirándulásokat és tanulmányutakat is szervez: 2015. áprilisban Schallaburg, 2016. áprilisban Riegersburg, 2017. januárban Berlin, 2017. októberben Bärenschützklamm, 2018. szeptemberben Semmering, 2019. januárban Berlin voltak a megtekintett helyszínek.

Beiskolázási tevékenységünk is hatékornak bizonyult. A germanisztika alapszakra és osztatlan némettanár szakra folyamatos az érdeklődés, ugyanígy a fordító MA szak is, ahol az utóbbi években a levelező oktatás iránti érdeklődés nőtt jelentősen. Kihelyezett tagozatként Győrben indít az Intézet társadalomtudományi és gazdasági szakfordító szakirányú továbbképzést már második éve levelező tagozaton. Oktatóink és hallgatóink középiskolákban információs előadásokat tartanak képzéseinkről, a tehetséggondozás keretében az Intézetben működő Halász Előd Alapítvány „Fiatal Fordítók Versenye” is próbálja a középiskolásokat motiválni a német és angol nyelvtanulásra.

Az Intézet könyvtára három adományt is kapott 2017-2019 között. A Német Nagykövetség 40 szakkönyvet, Dietmar Beetz német író magánhagyatékából 386 szépirodalmi, Katharina Bohn magángyűjteményéből 470 filológiai tárgyú kötetet helyeztünk el.

A Kar projektjeiben is jelentős szerepet vállalt az Intézet, melyek 2016-tól a következők voltak: EFOP-3.4.3-16-2016-00009 azonosító számú „A felsőfokú oktatás minőségének és hozzáférhetőségének együttes javítása a Pannon Egyetemen”

EFOP-3.2.14-17-2017-00003 azonosító számú „A felsőoktatás minőségének és hozzáférhetőségének együttes javítása a Pannon Egyetemen”

EFOP-3.4.4-16-2017-00002 azonosító számú „A felsőoktatásba való bekerülést elősegítő készségfejlesztő és kommunikációs programok megvalósítása, valamint az MTMI szakok népszerűsítése a Pannon Egyetemen”.

5. A járványtól napjainkig

A Covid-járvány az Intézetre is komoly hatást gyakorolt 2020-ban. A digitális oktatásra való átállás rohamléptekben történt meg. A járványügyi korlátozások ellenére az Intézet 2020. szeptemberben megszervezte a Magyar Germanisták Társaságának éves találkozóját és közgyűlését. Az Intézet 2021 novemberében „*Paradigmenwechsel in der Sprach-, Literatur- und Translationswissenschaft im digitalen Zeitalter*”, 2022 októberében pedig „*Sprache(n) und Literatur(en) der österreich-ungarischen Vergangenheit*” címmel szervezett nemzetközi

konferenciát. Emellett 2021 óta az Intézet oktatói minden ősszel részt vesznek a Magyar Tudomány Ünnepeinek veszprémi rendezvényein. Továbbá 2022 óta az Intézet több munkatársa is részt vesz a „Hipotézisalkotás interkulturális érintkezések során” (TKP2021 NVA10 III/2/1 – Tanulási, figyelemmel kíséresi képességek mérése, fejlesztési feladatok kidolgozása) projekt megvalósításában a Pannon Egyetem Humántudományi Karán.

2022 óta több hallgatónk is tanulmányúton, illetve hallgatóknak évente szervezett konferencián vett részt Bad Kissingenben.

Szintén 2022-től több hallgatóink és oktatónk is részt vett a német nyelvet és kultúrát népszerűsítő ún. *Wunderbar* fesztivál rendezvényein.

2023-ban megállapodás jött létre a GFI és az Erfurti Egyetem között, melynek célja oktatók, kutatók és hallgatók cseréje a két intézmény között.

Ugyanebben az évben a GFI Interkulturális Műhelye (a VEAB Német Filológiai és Fordítás-tudományi munkabizottságával karöltve) több előadást is szervezett a Pannon Egyetemen. Intézetünk oktatóin kívül áprilisban Svájc magyarországi nagykövete is az előadók között volt. Nem utolsósorban az Intézet új, fiatal munkatársakkal, doktoranduszokkal is gazdagodott az elmúlt években, név szerint:

Estélyi-Tala Nóra egyetemi tanársegéd, Szijártó Áron egyetemi tanársegéd, Varga Kende Lőrinc egyetemi tanársegéd, Gyimesi Alexandra egyetemi tanársegéd.